

SVÄTÝ ROK MILOSRDENSTVA

2. katechéza

Jeho milosrdenstvo je večné

(Ž 136)

„Oslavujte Pána, lebo je dobrý, lebo jeho milosrdenstvo je večné. Oslavujte Boha nad bohmi, lebo jeho milosrdenstvo je večné. Oslavujte Pána nad pánmi, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On jediný koná veľké zázraky, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On múdro stvoril nebesia, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On rozprestrel zem nad vodami, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On stvoril veľké svetlá, lebo jeho milosrdenstvo je večné: slnko, aby panovalo vo dne, lebo jeho milosrdenstvo je večné, mesiac a hviezdy, aby panovali v noci, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On pobil egyptských prvorodencov, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On vyviedol Izraela spomedzi nich, lebo jeho milosrdenstvo je večné; mocnou rukou a vystretým ramenom, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On rozdelil Červené more na dve časti, lebo jeho milosrdenstvo je večné. A Izraela previedol jeho stredom, lebo jeho milosrdenstvo je večné. V Červenom mori zatopil faraóna i jeho vojsko, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On previedol svoj ľud cez púšť, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On pobil význačných kráľov, lebo jeho milosrdenstvo je večné. A pozabíjal mocných kráľov, lebo jeho milosrdenstvo je večné. Sehona, kráľa amorejského, lebo jeho milosrdenstvo je večné; a Oga, kráľa Bášanu, lebo jeho milosrdenstvo je večné; a ich krajinu dal za dedičstvo, lebo jeho milosrdenstvo je večné; za dedičstvo Izraelovi, svojmu služobníkovi, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On pamätal na nás v našom ponížení, lebo jeho milosrdenstvo je večné. A oslobodil nás od našich nepriateľov, lebo jeho milosrdenstvo je večné. On dáva pokrm každému stvoreniu, lebo jeho milosrdenstvo je večné. Oslavujte Boha nebies, lebo jeho milosrdenstvo je večné.“

(Ž 136)

Máme pred sebou žalm, ktorý zhrňuje celé dejiny spásy.

Ide o veľký hymnus, ktorý oslavuje Pána, a mnohé opakované prejavy jeho dobroty v dejinách ľudstva. Je to Žalm 136.

Spieva sa tradične ako „Veľký Hallel“ – na konci židovskej veľkonočnej večere a veľmi pravdepodobne sa ho modlil aj sám Ježiš počas poslednej Veľkej noci, ktorú slávil so svojimi učeníkmi: „*Potom zaspievali chválospev a vyšli na Olivovú horu.*“ (porov. *Matúš* 26, 30; *Marek* 14,26) Modlitba tak osvetľuje ťažkú cestu na Golgotu. Celý žalm je vo forme litánií, v ktorých sa neustále opakuje antifóna „lebo jeho milosrdenstvo je večné“. Autor si spomína na mnoho Božích zásahov v dejinách ľudstva. Za každým veršom oslavy nasleduje antifóna, ktorej základom je chvála večnej Božej lásky; lásky, ktorá je zároveň aj **vernou, milosrdenstvom, dobrotou, milosťou a nežnosťou**. Menia sa udalosti, ale vďačnosť a chvála ostávajú... Menia sa prejavy lásky: stvorenie, vyslobodenie z otroctva, dar zeme, prozreteľná a neustála pomoc svojmu ľudu i každému stvoreniu. Vďačnosť je niečo, čo má sprevádzať náš život neustále...

V úvode žalmu máme výzvu k trojnásobnej vďake zvrchovanému Bohu, ktorý koná veľké zázraky. Prvý z nich je stvorenie: nebesia, zem, hviezdy. Stvorený svet nie je iba miestom, kde sa vkladá Božie spásne konanie. Skrze stvorenie sa Pán ukazuje v celej svojej добрote a kráse, zjavuje svoju dobrú vôľu. V našom žalme sa odráža prvá kapitola Knihy Genezis.

Hneď potom sa ďakuje za dar vykúpenia. Najväčšia udalosť v dejinách Izraela je práve slávnosť Veľkej noci – vyslobodenie z Egyptského otroctva, Exodus. S tým sa spájajú najdôležitejšie prvky tejto udalosti: Smrť egyptských prvorodených, útek z Egypta, prechod cez Červené more, putovanie púšťou až po

vstup do Zaslúbenej zeme. Sme v prvotných okamihoch dejín Izraela. Boh mocne zasiahol a priniesol svojmu ľudu slobodu; skrze Mojžiša sa ukázal faraónovi a nakoniec zlomil odpor Egypťanov hroznou ranou smrti ich prvorodených. Tak Izrael môže opustiť krajinu otroctva pod ochranou zdvihnutej ruky.

Aj pri Červenom mori Pán koná s milosrdnou mocou. Izraeliti sú prestrašení z Egypťanov, ktorí ich naháňajú. Už plačú, že odišli z Egypta. No Pán pred ich očami rozdelil Červené more na dve časti a Izraela previedol jeho stredom. Obraz Červeného mora vyvoláva v nás obraz monštra, rozseknutého na dve časti a tým zneškodneného. Pánova moc víťazí nad nebezpečenstvom sily prírody i vojenskej sily ľudí. Pánova mocná pravica a zdvihnuté rameno sa tak ukazujú v ich plnej spásonosnej sile: nespravodlivý utláčateľ bol porazený, pohltený vodami, zatiaľ čo Boží ľud prejde jeho stredom, aby pokračoval na svojej ceste za slobodou.

Na túto cestu sa teraz odvoláva žalm. Kratučkou vetou pripomína dlhé putovanie Izraela do zaslúbenej zeme: On previedol svoj ľud cez púšť, lebo jeho milosrdenstvo je večné. Týchto pár slov zahrňuje skúsenosť štyridsiatic rokov. Je to rozhodujúce obdobie pre Izrael, ktorý sa učí žiť z viery. Sú to ťažké roky, poznačené tvrdosťou života v púšti, ale aj šťastné roky dôvery v Pána, synovskej dôvery. Je to obdobie „mladosti“, ako hovorí prorok Jeremiáš: *Spomínam na milotu tvojej mladosti, na lásku tvojich zásnuh, keď si ma nasledoval na pustatine, v nezasiatej krajine. (Jeremiáš 2,2)* Pán ako pastier zo Žalmu 23, štyridsať rokov viedol svoj ľud, vychovával ho a miloval.

Tak prichádzame k záveru, vrcholu zázrakov, ktorý Boh urobil pre svoj ľud a to je dar zaslúbenej zeme. Boh nie iba vyvádza zo zajatia, ale aj vovádza, daruje, plní sľuby... *Ich krajinu dal za*

*dedičstvo, lebo jeho milosrdenstvo je večné; za dedičstvo Izraelovi, svojmu služobníkovi, lebo jeho milosrdenstvo je večné. Ľud má prijať tento dar bez toho, aby sa ho zmocnil. Má žiť neustále v stave vďačného prijatia. Izrael dostáva územie, ktoré má obývať ako „dedičstvo“. Niečo čo máme a čo sme si nijakým spôsobom nezaslúžili. Jedným z prednostných práv Boha je „dávať“ a On chce dávať. Izrael ako syn vstupuje do krajiny prísľubu. Skončil sa čas tuláctva pod stanmi, v živote poznačenom nestálosťou. Teraz sa začal šťastný čas stability, radosti zo stavania domov, sadenia viniča, žitia v bezpečí a pokoji. Ale aj čas pokušenia modloslužby, miešania sa s pohanmi, sebestačnosti, ktorá spôsobuje zabudnutie na Darcu. Preto žalmista spomína poníženie a nepriateľov, realitu smrti, v ktorej sa Pán opäť objavuje ako Spasiteľ: *On pamätal na nás v našom ponížení, lebo jeho milosrdenstvo je večné. A oslobodil nás od našich nepriateľov, lebo jeho milosrdenstvo je večné.**

Tu sa však môžeme pýtať: ako môžeme urobiť z tohto žalmu našu modlitbu? Možno je čas napísať si vlastný ďakovný žalm. Vlastný preto, lebo každý má svoj život, v ktorom môžeme sledovať Božie zásahy a keď sa nám aj nezdali hneď ako zásahy lásky, teraz, s odstupom času vidíme, že takými boli.

Za čo môžem poďakovať Bohu ja osobne? Aký žalm si napíšem, vytvorím? Povedať, že Boh sa o mňa nestará, znamená povedať, že ma nemiluje, že som mu ľahostajný.

Ale to nie je pravda! Boh hovorí, že o nás vie všetko, že nám ani vlas z hlavy nespadne bez jeho vedomia. Také vyjadrenia sú skôr snahou zakryť to, že nechápeme jeho lásku, alebo ju ignorujeme.

Písmo ma však vyzýva: *Nezabúdajme na Božie diela... lebo jeho milosrdenstvo je večné.*